

SOPIMUS SAIRAALASIELUNHOIDOSTA POHJANMAAN HYVINVOINTIALUEELLA

1. Sopijaosapuolet ja yhteyshenkilöt vastuualueineen

Sopijaosapuolet tässä sopimuksessa (jäljempänä ”Sopimus”) ovat Pohjanmaan hyvinvointialue (y-tunnus 3221324–6) (jäljempänä ”Hyvinvointialue”), Vaasan seurakuntayhtymä (y-tunnus 0209622–9) ja Pietarsaarensuudun seurakuntayhtymä (y-tunnus 0209259–4) (Vaasan seurakuntayhtymä ja Pietarsaaren seurakuntayhtymä jäljempänä yksin ”Yhtymä” ja yhdessä ”Yhtymät”, hyvinvointialue ja Yhtymät jäljempänä yhdessä ”Sopijaosapuolet” ja yksin ”Sopijaosapuoli”).

Sopimusyhteyshenkilöt:

Pohjanmaan hyvinvointialue

- Linda Jakobsson-Pada, hallintojohtaja, 040-6492883, linda.jakobsson-pada@ovph.fi

Vaasan seurakuntayhtymä

- Kjell Fellman, talousjohtaja, 044-4808 400, kjell.fellman@evl.fi

Pietarsaarensuudun seurakuntayhtymä

- Diana Söderbacka, hallintojohtaja, 040-3100401, diana.soderbacka@evl.fi

Sisältöyhteyshenkilöt:

Pohjanmaan hyvinvointialue

- Johanna Syrén, ylihoitaja, puh 040 523 9749, s-posti johanna.syren@ovph.fi
- vastuualue: hoito-osastot, kotisairaala ja palliatiivinen keskus

Vaasan seurakuntayhtymä

- Malin Lindblom, sairaalasielunhoidon johtaja, 040-5756 871, malin.lindblom@ovph.fi
- vastuualue: Sairaalasielunhoito

Pietarsaarensuudun seurakuntayhtymä

- Catharina Englund, johtava sairaalapappi, 040 3100493, catharina.englund@evl.fi
- Vastuualue: Sairaalasielunhoito

Sopijaosapuolet ovat velvollisia ilmoittamaan viipymättä toisilleen sopimusyhteyshenkilöiden ja sisältöyhteyshenkilöiden vaihtumisesta uusine yhteystietoineen.

2. Sopimuksen tausta ja tarkoitus

2.1. Tausta

Sairaaloissa ja avohoidossa tapahtuva sairaalasielunhoito on valtakunnallisesti vakiintunut hyvinvointialueiden, kuntien ja seurakuntien yhteistyöksi. Yhteistyö perustuu valtakunnallisiin suositussopimuksiin.

Pietarsaaren seurakuntayhtymän ja Pietarsaaren sosiaali- ja terveyskeskuksen välinen 31.5.2021 allekirjoitettu sopimus sairaalasieluhoidosta (Gemensamma kyrkorådet

19.11.2020, A § 158) sekä Vaasan seurakuntayhtymän ja Vaasan keskussairaalan välinen sopimus Sielunhoitotoimen järjestämisestä (Yhteinen kirkkoneuvosto 21.2.2013, liite 4/34) ovat siirtyneet sellaisenaan suoraan lain nojalla Hyvinvointialueelle 1.1.2023 alkaen. Tämä Sopimus korvaa Sopijapuolten väliset aikaisemmat sairaalasielunhoitoa koskevat sopimukset.

Sopimuksessa noudatetaan lakia potilaan asemasta ja oikeuksista 785/1992. Lisäksi yhteistyön suuntaviivat on määritelty mm. seuraavissa asiakirjoissa:

- Sairaaliiton yleiskirje n:o 8/1965
- Lääkintöhallituksen kirje 25.4.1983, D nro 2013/101/83 ”Suositus sielunhoidosta sairaaloissa, terveyskeskuksissa ja sosiaalitoimen laitoksissa”
- Piispainkokouksen päätös sairaalapapin ja kehitysvammaistyön papin virkoihin vaadittavasta tutkinnosta 23.5. 2023

Sairaalasielunhoitoa ohjaavat kansainväliset suositukset ja työtä koskevat periaatteet:

- Sairaalasielunhoidon Euroopan suositukset, hyväksytty Turussa 15.6.2002
- Sairaalasielunhoidon periaatteet, hyväksytty 17.8.2011 Kirkkohallituksen täysistunnossa.

Sopimuksen liitteenä ovat Sairaalasielunhoidon palvelulupaus (liite 1), Sairaalapapin ydinosamiskuvaus (liite 2), Turvallinen sairaalasielunhoito (liite 3) sekä Henkinen ja hengellinen tuki palliativisessa hoidossa ja saattohoidossa (liite 4).

2.2. Tarkoitus

Hyvinvointialue saa Yhtymiltä ilman erillistä korvausta Vaasan keskussairaalan erikoissairaanhoidon ja yleislääketieteen Vaasan ja Pietarsaaren osastoiden (jäljempänä yhdessä ”Osastot”) sairaalasielunhoidon (jäljempänä ”sairaalasielunhoito”) tässä Sopimuksessa sovittavan mukaisesti. Selvyyden vuoksi todetaan, että Vaasassa tapahtuvan sairaalasielunhoidon toteuttaa lähtökohtaisesti Vaasan seurakuntayhtymä ja Pietarsaareissa tapahtuvan sairaalasielunhoidon toteuttaa lähtökohtaisesti Pietarsaarensuudun seurakuntayhtymä. Yhtymät ovat vastuussa vain omista toimistaan, eikä niillä ole yhteisvastuuta.

Tällä Sopimuksella saatavan sairaalasielunhoidon tavoitteena on potilaan ja läheisten tukeminen sairauden ja luopumisen kriiseissä sairaanhoidossa sekä sairaanhoidon henkilökunnan tukeminen hoitotyön arjessa ja vaativissa kriisitilanteissa. Sairaalasielunhoito psykososiaalisena tukena on osa potilaan kokonaisvaltaista hoitoa. Sairaalasielunhoitoa voidaan kuvata myös vakaumuksen mukaiseksi eksistentiaaliseksi ja spirituaaliseksi tueksi, joka on psykoterapeuttisesti orientoitunutta. Spirituaalinen merkitsee henkistä ja hengellistä. Toiminta on asiakaslähtöistä, ammatillista ja vakaumusta kunnioittavaa.

Sairaalasielunhoito järjestetään yhteistyössä Hyvinvointialueen ja Yhtymien kanssa potilaille, omaisille ja henkilökunnalle siten, että sairaalapapit työskentelevät osana Hyvinvointialueen sairaanhoitoa, jolloin potilaiden kokonaisvaltainen hoito voidaan toteuttaa yllä mainittujen asiakirjojen edellyttämällä tavalla.

Yhtymät saavat järjestää ohjattua työharjoittelua Hyvinvointialueen sairaalasielunhoidossa. Lisäksi sairaalasielunhoidossa voi toimia myös kausityöntekijöitä (esim. kesäteologi) tai koulutettuja vapaaehtoisia. Edellä mainitut työharjoittelijat, kausityöntekijät ja vapaaehtoiset toimivat Hyvinvointialueen tiloissa sairaalapappien ohjauksen alaisina, ja heille annetaan tehtäviinsä tarvittava perehdytys.

3. Yhtymien velvoitteet

Yhtymät tarjoavat ilman korvausta tämän Sopimuksen mukaisesti Hyvinvointialueelle sairaalasielunhoitoa, johon voi kuulua mm. seuraavat tehtävät ja palvelut:

- sairaalasielunhoito Hyvinvointialueen potilaille Osastoilla, sekä heidän läheisilleen ja henkilökunnalle osana potilaiden kokonaisvaltaista hoitoa;
- sairaalasielunhoito kriisi- ja onnettomuustilanteissa Yhtymien määrittämässä laajuudessa;
- kirkollisia toimituksia ja hengellisiä tilaisuuksia Osastoilla, joilla toteutetaan perustuslaissa sekä uskonnonvapauslaissa ilmaistua oikeutta uskonnonharjoittamiseen;
- yhteistyössä Hyvinvointialueen henkilökunnan kanssa yhteyden pitäminen potilaiden omaisiin sairaalasielunhoitoa koskien ja potilaan kokonaisuhoiton kannalta tarpeelliseksi katsottavissa tehtävissä;
- ehdotusten tekeminen Hyvinvointialueen hallinnolle sairaalasielunhoidon kehittämiseksi sekä tarvittavien välineiden hankkimiseksi.

Yhtymät sitoutuvat tuottamaan sairaalasielunhoidon palveluita seuraavin ehdoin:

- Yhtymät vastaavat Hyvinvointialueelle tuottamansa sairaalasielunhoidon palvelujen laadusta ja asianmukaisuudesta siten, että sairaalasielunhoito toteutetaan lähtökohtaisesti valtakunnallisten suositussopimusten sekä tämän Sopimuksen liitteiden 1, 2, 3 ja 4 mukaisesti huolehtimalla työvoima- ja koulutusresursseista.
- Yhtymät hoitavat tämän Sopimuksen piiriin kuuluvat sairaalasielunhoidon palvelut itsenäisesti;
- palvelut annetaan Hyvinvointialueen tiloissa ja työvälineillä sairaanhoidossa Osastoilla;
- Yhtymät määrittelevät itse sairaalasielunhoidon sisällön ja sairaalasielunhoidon palveluiden laajuuden, saatavuuden sekä niiden vasteajat.

Yhtymät vastaavat, että virassa olevat sairaalapapit ovat Suomen evankelis-luterilaisen kirkon pappeja, joilla on sairaalasielunhoidon erityiskoulutus tai ovat sitoutuneet osallistumaan koulutukseen.

Sairaalasielunhoitoa johtaa ja valvoo vastaavan Yhtymän yhteinen kirkkoneuvosto sekä sairaalasielunhoidon johtokunta. Hyvinvointialueella on omat edustajansa johtokunnissa Yhtymien hallintosääntöjen mukaisesti. Yhtymät vastaavat työnantajalle kuuluvista lakisääteisistä ja muista velvoitteista sairaalapappien osalta. Sairaalapappeihin sovelletaan kirkon yleistä virka- ja työehtosopimusta (KirVESTES). Yhtymät vastaavat lakisääteisen työterveyshuollon järjestämisestä omien työntekijöidensä osalta. Selvytykseksi todetaan, että Yhtymät tuottavat

sairaalasielunhoidon palvelut Yhtymien omien käytäntöjen mukaisesti ja itsenäisesti niistä vastaten sekä ilman erillistä korvausta, joten niistä ei anneta takuita.

Lisäksi Yhtymät voivat tarjota Hyvinvointialueelle henkilökunnan työn tukea ja koulutusta sekä työnohjausta erikseen laadittavan sopimuksen mukaan. Selvytydeksi todetaan, että Yhtymillä ei ole velvollisuutta toteuttaa näitä palveluita ilman korvausta.

4. Hyvinvointialueen velvoitteet

Hyvinvointialue on velvollinen huolehtimaan kustannuksellaan siitä, että sairaalapapeilla on tarkoituksenmukaiset ja pysyvät sekä turvalliset työhuoneet ja sosiaalitilat, jotka mahdollistavat sairaalasielunhoidon tehtävät ja palvelut. Lisäksi Hyvinvointialueen tulee järjestää kustannuksellaan sairaalapapeille toimistotyöhön tarvittavat kalusteet, tarvikkeet, tietokoneet ja matkapuhelimet sekä muut työntekemiseen tarvittavat välineet sekä vastata sairaalapappien puhelin-, tulostus- ja kopiointikuluista sekä muista vastaavista työntekoon liittyvistä kuluista, jotka aiheutuvat sairaalasielunhoidosta.

Hyvinvointialue vastaa kustannuksellaan sairaalasielunhoidon liittyvien tilojen, kuten sairaalapappien työhuoneiden, Hiljaisen huoneen ja sairaalan kappelin yllä- ja kunnossapidosta sekä siistimisestä. Kappeleiden ja Hiljaisen huoneen käytön periaatteista sovitaan yhdessä sairaalapappien ja Hyvinvointialueen kesken.

Hyvinvointialueen tulee järjestää sairaalapapeille tarvittavat avaimet ja kulkuluvat sekä oikeus käyttää Hyvinvointialueen tiloja, kuten Hyvinvointialueen henkilökuntakin niitä käyttää. Lisäksi sairaalapapeilla tulee olla oikeus osallistua heidän työnsä kannalta oleellisiin Hyvinvointialueen henkilökunnan koulutuksiin tai muihin tilaisuuksiin sekä toimia osana moniammatillisia tiimejä. Hyvinvointialueen tulee järjestää sairaalapapeille mahdollisuus liittyä Hyvinvointialueen tietoverkkoon lain asettamin rajoituksin. Työpaikkaruokailussa sairaalapapit rinnastetaan muuhun sairaalahenkilökuntaan. Hyvinvointialue hankkii kustannuksellaan sairaalapapeille sairaalassa työskentelyn kannalta tarpeelliset rokotukset, suojavarusteet ja muut tarvikkeet.

Sairaalapappien työturvallisuuden varmistamiseksi Hyvinvointialue on velvollinen noudattamaan liitteen 3 mukaisia ohjeistuksia työtiloja ja vaatetusta koskien (kohdat 3.1 ja 3.2).

Sairaalaorganisaatioon liittyvissä kysymyksissä sairaalapapit noudattavat Hyvinvointialueen johdon ohjeita ja määräyksiä, joista Hyvinvointialue on heitä kirjallisesti informoinut. Hallinnollisesti sairaalasielunhoito kuuluu hyvinvointialueella hallintoon, hallintojohtajan alaisuuteen. Hyvinvointialue on velvollinen toimittamaan viipymättä päivitetyt ohjeet ja määräykset sairaalapappien käyttöön sekä tarvittaessa velvollinen järjestämään erillisen perehdytyksen tai koulutuksen ohjeiden ja määräysten noudattamisesta. Selvytyden vuoksi todetaan, että sairaalapapit ja kohdassa 2.2. Tarkoitus tarkemmin määritellyt muut Yhtymien ohjauksen alaiset toimijat eivät tee hoitotyötä tai hoitotoimenpiteitä ja Hyvinvointialue on yksinomaan vastuussa potilaitten potilasturvallisuudesta. Hyvinvointialue vastaa myös siitä, että Yhtymät ovat oikeutettuja harjoittamaan sairaalasielunhoitoa Hyvinvointialueen tiloissa tämän Sopimuksen mukaisesti.

5. Tietosuoja ja vaitiolovelvollisuus

Sopijaosapuolet sitoutuvat osaltaan noudattamaan lakiin perustuvia salassapitosäännöksiä. Tämä koskee myös Yhtymien palveluksessa olevaa henkilökuntaa sekä kohdassa 2.2. Tarkoitus tarkemmin määriteltyjen muita, Yhtymien ohjauksen alaisia, toimijoita.

Sairaalapappien salassapitovelvollisuuteen sovelletaan kirkkolain 7. luvun 9 § (14.4.2023/652 rippisalaisuus), evankelis-luterilaisen kirkon viranhaltijasta annetun lain 1. luvun 5 § (14.4.2023/653 vaitiolovelvollisuus) sekä viranomaisen toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) säännöksiä.

Siltä osin kuin Yhtymä käsittelee Hyvinvointialueelta sairaalasielunhoitoa varten saamia potilaiden, omaisten tai Hyvinvointialueen henkilökunnan henkilötietoja, on Hyvinvointialue näiden henkilötietojen osalta rekisterinpitäjä ja kyseinen Yhtymä henkilötietojen käsittelijä. Hyvinvointialue ja Yhtymä solmivat tällaista henkilötietojen käsittelyä koskevan erillisen kirjallisen sopimuksen.

Yhtymän toimiessa henkilötietojen käsittelijänä Hyvinvointialueelle, on sairaalapapeilla oikeus saada tietoa potilaan sijainnista sekä potilaan tai läheisten yhteystiedoista hoitohenkilökunnan kautta tuen jatkuvuuden takaamiseksi.

Sairaalapapit ovat Yhtymän toimiessa henkilötietojen käsittelijänä velvollisia noudattamaan samoja tietoturvaa ja tietosuojaa koskevia Hyvinvointialueen johdon antamia määräyksiä kuin Hyvinvointialueen muukin henkilökunta. Nämä määräykset ovat voimassa myös Sopimuksen päättymisen jälkeen.

Ne potilaisiin, omaisiin ja Hyvinvointialueen henkilökuntaan liittyvät yhteystiedot ym. henkilötiedot, joita sairaalapappi kuitenkin kerää henkilöltä itseltään, ovat osa sairaalapapin työnantajana toimivan Yhtymän sairaalasielunhoidon asiakasrekisteriä ja kyseinen Yhtymä käsittelee näitä henkilötietoja omaan lukuunsa ja toimii näiden henkilötietojen osalta itsenäisenä rekisterinpitäjänä.

6. Sopimuksen muuttaminen

Sopimusmuutokset on tehtävä kirjallisesti ja Sopijaosapuolten on allekirjoituksin hyväksyttävä ne.

7. Sopimuksen voimassaoloaika ja irtisanominen sekä siirto

Sopimus korvaa kohdassa 2.1. yksilöidyt aiemmat sopimukset ja on voimassa allekirjoituspäivästä lähtien toistaiseksi.

Sopijaosapuolilla on oikeus irtisanoa Sopimus kirjallisella irtisanomisilmoituksella, milloin vain, jolloin se päättyy irtisanomispäivää seuraavan kalenterivuoden päättyessä. Sopimus voidaan irtisanoa myös, mikäli Sopimusosapuoli rikkoo olennaisesti

sopimusvelvoitteitaan, eikä korjaa rikkomustaan 30 pv kuluessa. Tällöin Sopimus päättyy ilman irtisanomisaikaa. Sopijaosapuolten yhteisestä kirjallisesta sopimuksesta Sopimus voidaan koska tahansa purkaa.

Sopijaosapuolilla ei ole oikeutta ilman toisten Sopijaosapuolten kirjallista lupaa siirtää tätä Sopimusta kolmannelle. Edellä sanottu ei kuitenkaan koske tilannetta, jossa Sopimus siirretään toimintaa jatkavalle organisaatiolle.

8. Vahingonkorvausvelvollisuus

Sopimuksen osapuolilla on oikeus saada vahingonkorvausta toisen sopijapuolen sopimusrikkomuksesta aiheutuneesta vahingosta.

Koska Yhtymät toteuttavat sairaalasielunhoidon palvelut Hyvinvointialueelle ilman eri korvausta, Yhtymä vastaa Sopimuksen rikkomisesta Hyvinvointialueelle aiheutuneista vahingoista kuitenkin vain siltä osin kuin kyseinen Yhtymä on aiheuttanut vahingon ja edellyttäen, että kyseinen Yhtymä on aiheuttanut vahingon tahallaan tai törkeällä tuottamuksellaan. Selvyudeksi todetaan, että kukin Yhtymä vastaa vain omasta korvausvelvollisuudestaan, eikä Yhtymillä ole yhteisvastuuta.

9. Erimielisyydet

Sopimuksesta johtuvat erimielisyydet pyritään ratkaisemaan ensisijaisesti Sopijaosapuolten välisissä neuvotteluissa.

10. Noudatettava lainsäädäntö

Sopimukseen sovelletaan Suomen lainsäädäntöä.

11. Sopimuskappaleiden lukumäärä

Tätä Sopimusta on tehty kolme saman sisältöistä kappaletta, yksi jokaiselle Sopijaosapuolelle.

[Vaasassa] / XX.XX.2025

Pohjanmaan hyvinvointialue

Vaasan seurakuntayhtymä

Pietarsaarensuudun seurakuntayhtymä